

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Holejšovského, Ph.D. a soudců JUDr. Stanislava Bernarda a JUDr. Františka Švantnera ve věci

žalobců: a) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

b) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

c) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

d) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

e) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

f) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

g) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

všichni zastoupeni advokátem Mgr. Ing. [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

proti

žalovanému: ZEPO PODMOKY, spol. s r. o., IČO 48039811

sídlem [adresa]

zastoupen advokátem JUDr. [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

o zrušení účasti na společnosti, k odvolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. července 2020 č. j. 47 Cm 33/2019-116,

takto:

- I. Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 13. července 2020 č. j. 47 Cm 33/2019-116 se potvrzuje.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit na náhradu nákladů odvolacího řízení žalobcům částku 45 084 Kč, do 3 dnů od právní moci rozsudku, k rukám Mgr. Ing. [jméno] [příjmení], advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobci podali u zdejšího soudu dne 28. 2. 2019 žalobu na zrušení účasti na společnosti s odůvodněním, že na základě usnesení Okresního soudu v Nymburce ze dne 29. 11. 2018, č. j. 24 D 779/2018-70 a Nd 213/2018, o pozůstalosti po zesnulé [jméno] [příjmení], [datum narození], nabyli žalobci rovným dílem obchodní podíl ve výši 25 % na obchodní společnosti ZEPO Podmoky spol. s r.o., IČ: 48039811, se sídlem Podmoky 110, která je v tomto případě stranou žalovanou. Žalobci mají za to, že po nich nelze spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrvali, neboť nemají na účasti na společnosti zájem, věnují se zcela jiným aktivitám než účasti na obchodní společnosti. Rovněž nemají žádné dosavadní zkušenosti s podnikáním a jsou zaměstnání ve zcela jiných oborech než zemědělská výroba. [jméno] [příjmení] je zaměstnána ve společnosti Š - Montano, spol. s r.o. jako vedoucí prodeje. [jméno] [příjmení] pracuje 20 let v oboru gastro a hotelnictví, v současnosti je zaměstnána v [příjmení] [jméno] v Praze jako pracovník back office. [jméno] [příjmení] pracuje jako manažer obchodu v Nymburce ve společnosti JDK, spol. s r.o., zabývající se chladicími technologiemi, celý život pracovala v logistice a firmách zaměřujících se na automobilový průmysl. [jméno] [příjmení] je zaměstnána u společnosti TANNACO, a.s., jako administrativní pracovnice. [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] byli v minulosti zaměstnání v žalované společnosti ZEPO Podmoky, spol. s r. o., ovšem jejich smluvní vztahy skončily v důsledku nesouhlasu s postupem jednatelů. [jméno] [příjmení] byl odvolán ze své pozice obchodního ředitele bez udání důvodu. V současnosti podniká v zemědělské prvovýrobě a současně pracuje jako provozní ředitel zemědělské společnosti. Vzhledem k těmto dvěma „úvazkům“ již není schopen se zodpovědně a s řádnou péčí podílet na chodu další společnosti. [jméno] [příjmení] byl zaměstnán v žalované společnosti ZEPO Podmoky, spol. s r. o., jako pracovník rostlinné výroby, svůj pracovní poměr ukončil sám dobrovolně poté, co nesouhlasil s rozhodnutím jednatelů, které bylo v rozporu s jeho vlastním přesvědčením a které dle jeho názoru bylo způsobilé zapříčinit neprospěch společnosti. V současnosti pracuje jako osoba samostatně výdělečně činná, provozuje pomocné práce v zemědělství. Vystudoval odborné učiliště, obor automechanik, s účastí na společnosti s ručením omezeným nemá žádné zkušenosti. [jméno] [příjmení] pracovala jako osoba samostatně výdělečně činná jako externí účetní pro žalovanou společnost ZEPO Podmoky, spol. s r. o., její smluvní vztah se společností skončil dohodou poté, co nesouhlasila s rozhodnutím jednatelů, kteří dle jejího názoru šířili nepravdy a škodili společnosti. Nyní je zaměstnaná jako účetní u společnosti zabývající se stavebnictvím, nemá zemědělské vzdělání a z těchto důvodů by se nemohla účastnit rozhodování v zemědělské společnosti. Žalobci za to, že by nebyli schopni zvolit mezi sebou svého zástupce, který by hájil jejich zájmy ve společnosti, neboť žádný z nich není dostatečně kompetentní pro účast na společnosti v takové míře, aby jeho rozhodování přispívalo k prospěchu společnosti, jejímu řádnému hospodaření, povinnosti dostát svým závazkům či vytváření zisku. Vztahy mezi společníky žalované a žalobci

nejsou dobré, pracovní poměr žalobců 3), 4) a 5) dokonce skočil odchodem ze společnosti, a to i proto, že se názorově neztotožňovali s rozhodnutími společníků. Žalobci rovněž nebyli od nabytí obchodního podílu informováni o konání valné hromady, která se měla konat dne 13. 2. 2019, ani jim nebyl zaslán žádný zápis z jednání, přičemž žalovaná společnost tuto valnou hromadu v e-mailové komunikaci alibisticky nazvala pracovní schůzkou. Do dnešního dne se nepodařilo uzavřít dohodu o převodu podílu žalobců na společníky žalované společnosti, přestože byli žalovaní opakovaně vyzýváni právním zástupcem žalobců k vyjádření, zda mají společníci žalované společnosti zájem o převod podílu žalobců a vyčíslení vypořádacího podílu. I přesto, že byla žalovaná společnost na zákonnou lhůtu pro mimosoudní řešení upozorňována, nepodařilo se uzavřít smlouvu o převodu obchodního podílu žalobců na společníky žalované osoby ani na třetí osobu a žalobcům tedy nezbylo než v zákonem stanovené lhůtě podat tuto žalobu na zrušení účasti v žalované společnosti soudem. S ohledem na shora uvedené skutečnosti, že po žalobcích nelze spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrvali, neboť nemají na účasti na společnosti zájem, věnují se zcela jiným aktivitám než podnikání ve společnosti s ručením omezeným, a s ohledem na nedobré vztahy se společníky a vyloučení účastníků z účasti na valné hromadě či, pracovních schůzkách“, žalobci navrhli, aby Krajský soud v Praze zrušil účast žalobců ve společnosti ZEPO Podmoky, spol. s r. o., IČ: 48039811, se sídlem Podmoky 110 a přiznal žalovaným náhradu nákladů řízení.

2. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že považuje žalobu přinejmenším za předčasnou, byť chápe vázanost žalobců zákonnou lhůtou k podání žaloby. V intencích ust. § 120 o. s. ř. učinil žalovaný nespornými ta tvrzení, která v článku II. žaloby osvětlují, proč nelze na žalobcích spravedlivě požadovat, aby setrvali ve společnosti (§ 205 odst. 1 ZOK). Na straně druhé je však třeba zkoumat, aby vyhověním žalobě nebyla způsobena újma žalovanému, a to újma závažnější než ta, která by vznikla žalobcům z nepřiznání práva (NS ČR 29 Odo 1096/2004). Žalobci totiž se žalovaným jednali o prodeji obchodního podílu, ovšem zatímco žalobci si cení tento obchodní podíl na částku 18 000 000 Kč, žalovaný na částku 5 000 000 Kč. S ohledem na skutečnost, že dosud nebyla vygenerována cena obchodního podílu, navrhuje žalovaný, aby v tomto řízení byl vypracován znalecký posudek k vyjádření ceny obchodního podílu. Žalovaný tedy vyslovil podmíněně souhlas se zrušením účasti žalobců ve společnosti za předpokladu, že 25 % účasti žalobců na společnosti vyjadřující míru jejich práva na vyplacení nebude znamenat podstatný zásah do činnosti společnosti žalovaného, jinými slovy, aby mu nevznikla nepřiměřená újma.

3. Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 13. července 2020 č. j. 47 Cm 33/2019-116 rozhodl takto:„, [příjmení] [jméno] [příjmení], [datum narození], bytem [adresa], účast [jméno] [příjmení], [datum narození], bytem [adresa], účast [jméno] [příjmení], [datum narození], bytem [adresa], účast [jméno] [příjmení], [datum narození], bytem [adresa], účast [jméno] [příjmení], [datum narození], bytem [adresa], účast [příjmení] [příjmení], [datum narození], bytem [adresa], [datum narození], bytem [adresa], ve společnosti ZEPO Podmoky, spol. s r.o., IČ 48039811, se sídlem [adresa]), dále,, Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům na náhradu nákladů řízení částku k rukám jejich právního zástupce a to do 3 dnů do právní moci tohoto rozsudku“ (výrok II.) a dále, že,, Žalovaný je povinen zaplatit České republice na nákladech státu 100% jejich výše, přičemž tato výše bude vyčíslena v samostatném vyčíslení, a to do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení na účet zdejšího soudu“ (výrok III.).

4. Po zhodnocení provedených důkazů, a to každého jednotlivě a všechny v jejich vzájemné souvislosti zjistil soud prvního stupně následující skutkový stav věci: Žalobci na základě usnesení Okresního soudu v Nymburce ze dne 29. 11. 2018, č. j. 24 D 779/2018-70 a Nd 213/2018, o pozůstalosti po zesnulé [jméno] [příjmení], [datum narození], nabyli rovným dílem obchodní podíl ve výši 25 % na obchodní společnosti ZEPO Podmoky spol. s r.o., IČ: 48039811, se sídlem Podmoky 110. Žalobci nemají na účasti na společnosti zájem, věnují se zcela jiným aktivitám než účasti na obchodní společnosti. Rovněž nemají žádné dosavadní zkušenosti s podnikáním a jsou zaměstnáni ve zcela jiných oborech než zemědělská výroba. [jméno] [příjmení] je zaměstnána ve

společnosti Š - [příjmení], spol. s r.o. jako vedoucí prodeje. [jméno] [příjmení] pracuje v hotelnictví. [jméno] [příjmení] pracuje jako manažer obchodu v Nymburce ve společnosti JDK, spol. s r.o., zabývající se chladicími technologiemi, celý život pracovala v logistice a firmách zaměřujících se na automobilový průmysl. [jméno] [příjmení] je zaměstnána jako administrativní pracovnice. [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] byli v minulosti zaměstnáni v žalované společnosti ZEPO Podmoky, spol. s r. o., ovšem jejich smluvní vztahy skončily v důsledku nesouhlasu s postupem jednatelů. [jméno] [příjmení] byl odvolán ze své pozice obchodního ředitele. V současnosti podniká v zemědělské prvovýrobě. [jméno] [příjmení] byl zaměstnán v žalované společnosti ZEPO Podmoky, spol. s r. o., svůj pracovní poměr ukončil sám dobrovolně poté, co nesouhlasil s rozhodnutím jednatelů, které bylo v rozporu s jeho vlastním přesvědčením. V současnosti pracuje jako osoba samostatně výdělečně činná, provozuje pomocné práce v zemědělství. [jméno] [příjmení] pracovala jako osoba samostatně výdělečně činná jako externí účetní pro žalovanou společnost ZEPO Podmoky, spol. s r. o., její smluvní vztah se společností skončil dohodou poté, co nesouhlasila s rozhodnutím jednatelů, kteří dle jejího názoru šířili nepravdy a škodili společnosti. Nyní je zaměstnaná jako účetní u společnosti zabývající se stavebnictvím, nemá zemědělské vzdělání a z těchto důvodů by se nemohla účastnit rozhodování v zemědělské společnosti. Žalobci nebyli schopni si zvolit mezi sebou svého zástupce, který by hájil jejich zájmy ve společnosti. Žalobci oslovili žalovaného se smírným řešením, a to s odkupem jejich podílu ve výši 25 % společnosti. Účastníci se však nedohodli na případné výši za odkup. I přesto se však účastníci snažili vést smírná jednání o vyřešení dané věci, když sporným mezi stranami nakonec zůstala jen výše vypořádacího podílu. Za tímto účelem si strany společně nechaly vypracovat, znalcem MBM - Hopet, s.r.o., Znalecký ústav, znalecký posudek na ocenění hodnoty podílu ve výši 25 % obchodního podílu žalovaného. Znalec určil tzv. férovou cenu ve výši 10 012 000 Kč. Žalovaný tuto férovou cenu považuje za nepřijatelnou a likvidační. Jím zadáný znalec APELEN Valution a.s., znalecký ústav pro obor ekonomika určil, že hodnota podílu ve výši 25 % obchodního podílu by měla být 2 901 000 Kč. Tato hodnota koresponduje s tzv. výnosovou hodnotou, jež určil i znalec MBM - Hopet, s.r.o., avšak ten ji pro svůj výsledný závěr nepoužil, neboť shledal, že nejsou dána všechna kritéria pro její použití a současně, že je tato hodnota nižší než likvidační. Likvidační hodnota přitom spočívá ve zjištění hodnoty majetku k určitému časovému okamžiku, kdy se předpokládá, že společnost ukončí svoji činnost a z tohoto pohledu budou jednotlivá aktiva rozprodána a veškeré závazky společnosti splaceny, a to i mimobilanční včetně nákladů na likvidaci. Žalobci se tak se žalovaným na ukončení účasti ve společnosti z důvodu neshody ohledně výše vypořádacího podílu nedohodli, a proto se obrátili na soud.

5. Při rozhodování o ukončení účasti společníka ve společnosti ponechává podle soudu prvního stupně zákon soudu velmi široké meze pro uvážení, jakou situaci lze charakterizovat jako situaci, za které nelze spravedlivě požadovat, aby společník setrval ve společnosti, přičemž soud odkázal na ust. § 205 z.o.k. Svěřeného širokého oprávnění musí proto soud využívat uvážlivě, zjistit řádné skutkové okolnosti věci, zvážit význam každé jednotlivé skutečnosti pro posouzení věci a dbát přitom jak na to, aby odepřením uplatňovaného práva nedošlo k neodůvodněnému zásahu do poměrů navrhovatele, tak na to, aby jeho přiznáním nedošlo k neúměrnému zásahu do práv společnosti, popř. jejich společníků. Ochrana poskytovaná soudem se tedy musí vztahovat nejen na navrhovatele, ale i na společnost a ostatní společníky. V tom směru musí soud zejména dbát na to, aby újma způsobená kterékoli ze zúčastněných osob nebyla nepřiměřená, tj. aby důsledky zásahu do poměrů společnosti nebyly podstatně závažnější než újma vzniklá navrhovateli z nepřiznání práva. Soud při svém právním posouzení vycházel ze skutečnosti, že žalobci se stali společníky společnosti na základě usnesení Okresního soudu v Nymburce ze dne 29. 11. 2018, č. j. 24 D 779/2018-70 a Nd 213/2018, o pozůstalosti po zesnulé [jméno] [příjmení], [datum narození], kdy nabyli rovným dílem obchodní podíl ve výši 25 % na obchodní společnosti ZEPO Podmoky spol. s r.o., IČ: 48039811, se sídlem Podmoky 110. Do té doby se žádným způsobem nepodíleli na vedení či podnikání žalovaného. Vyjma žalobců c), d) a e), kteří pro žalovaného pracovali, avšak jejich pracovní poměry, resp. dohody o provedení práce byly ukončeny z důvodu změn ve

společnosti ještě za života [jméno] [příjmení]. Žalobci tak nemají na účasti na společnosti zájem, věnují se nyní již zcela jiným aktivitám než účasti na obchodní společnosti. Rovněž nemají žádné dosavadní zkušenosti s podnikáním a jsou zaměstnáni ve zcela jiných oborech než zemědělská výroba, a žalovaný. Z těchto důvodů proto nelze na nich spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrvali. Přičemž toto nebylo ani žalovaným sporováno.

6. Poté se soud prvního stupně zabýval tím, zda případná újma způsobená zrušením účasti navrhovatelů není nepřiměřená. Především se soud k námitce žalovaného zabýval ekonomickými možnostmi žalovaného vyplatit navrhovatelům vypořádací podíl, na který by jim případně vznikl nárok. Jinými slovy se soud zabýval tím, zda v případě, že by žalovaný byl povinen vyplatit vypořádací podíl, by nebyl nucen řešit situaci prodejem svých aktiv, a tím ukončit svoji podnikatelskou činnost. Za tímto účelem byly pro posouzení soudu provedeny k důkazu shora uvedené znalecké posudky. Společně účastníky zadaný a zpracovaný znalecký posudek zhodnotil finanční situaci žalovaného jako stabilní s dobrou likviditou. Tento znalec vycházel při zadání především ze shodného postupu stran, tj. zjistit hodnotu 25 % obchodního podílu žalovaného. Znalec ve svém posudku uvedl dvě metody, a to výnosovou metodu a likvidační, avšak s ohledem na shora uvedené shrnutí použil však likvidační hodnotu, přičemž uvedl, že tato hodnota je vyšší než hodnota tržní. Resp. tato hodnota představuje částku, která by připadla účastníkům při úplné likvidaci společnosti. Z pohledu shora uvedené judikatury vyplacení tohoto vypořádacího podílu žalobcům by mohlo způsobit nepřiměřenou újmu společnosti, resp. společníkům, když předpokládá prodej veškerých aktiv žalovaného a ukončení jeho podnikatelské činnosti. Nicméně z daného znaleckého posudku nelze uzavřít, že by vyplacení odpovídajícího podílu společnosti žalovaného vedlo k ukončení společnosti, když znalec při užití metody likvidační předpokládal, že společnost (zřejmě na základě dohody všech účastníků) ukončí svoji činnost a z tohoto pohledu budou jednotlivá aktiva rozprodána a veškeré závazky společnosti splaceny, a to i mimobilanční včetně nákladů na likvidaci. Soud proto při posouzení event. újmy žalovaného vzal především v úvahu další závěry předmětného znaleckého posudku, jakož i znaleckého posudku APELEN Valuation a.s., znalecký ústav pro obor ekonomika, když tyto znalecké posudky pak ve shodě uvádějí hodnotu za vypořádací podíl za 25 % podílu ve společnosti, aniž by se společnost vystavovala riziku likvidace, 2 901 000 Kč. Za této situace proto soud po předběžném posouzení případné výše vypořádacího podílu za 25 % podílu ve společnosti, tj. minimálně ve výši 2 901 000 Kč (z rozsahu 2 901 000 Kč - 10 012 000 Kč) bez jakéhokoli rizika likvidace společnosti a případně při vyšší výši vypořádacího podílu při zvážení finanční situace žalovaného (stabilita, dobrá likvidita, majetek, zásoby, finanční možnosti), jakož i případných možnostech výplaty vypořádacího podílu (např. možnosti reorganizačního plánu, splátek, původní nabídky žalovaného atd.) dospěl k závěru, že újma způsobená společností zrušením účasti žalobců není nepřiměřená, resp. že společnosti výplatou vypořádacího podílu nehrozí ukončení její podnikatelské činnosti. S ohledem na shora uvedené soud prvního stupně dospěl k závěru, že jsou dány důvody, pro které nelze na navrhovatelích požadovat, aby ve společnosti setrvali, a že případná újma způsobená společností zrušením účasti navrhovatelů není nepřiměřená, a žalobě žalobců v plném rozsahu vyhověl.

7. Proti rozsudku soudu prvního stupně podala žalovaná společnost s ručením omezeným v zákonné lhůtě odvolání, jež následně podrobněji zdůvodnila. Podle odvolatele nebylo prokázáno naplnění zákonných podmínek ust. § 211 odst. 1 z.o.k. s tím, že vlastnictví menšinového podílu ve společnosti není spojeno s takovými povinnostmi, které by kteréhokoli ze žalobců jakkoli zatěžovaly, tím spíše, že úplná rezignace všech žalobců na účast při valných hromadách žalovaného neohrozí ani žalobce ani fungování žalovaného. Podle odvolatele závěry soudu prvního stupně jsou nepřezkoumatelné, odůvodnění otázky zrušení účasti žalobců ve společnosti vnitřně rozporné. Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení je v rozporu s ust. § 150 o. s. ř. V rámci doplnění dovolání odvolatel akcentoval otázku spravedlivé hodnoty (férové hodnoty, fair value) ve vztahu k rozpornosti znaleckého posudku znalce MBM-HOPET s.r.o. Tou je částka, za kterou by mohl být majetek směněn mezi znalými, nezávislými a koupěchtivými stranami, tedy má jen do určité

míry charakter tržní hodnoty. Ovšem předmětný posudek pracuje s pojmem a definicí „likvidační hodnota podniku“, spočívající ve zjištění hodnoty majetku k určitému časovému okamžiku, kdy se předpokládá, že společnost ukončí svoji činnost a z tohoto pohledu budou jednotlivá aktiva rozprodána a veškeré závazky společnosti splaceny, a to i mimobilanční, včetně nákladů na likvidaci. Podle odvolatele nelze pominout závěry posudku znaleckého ústavu APELEN VALUATION a.s. ve znění dodatku, kdy výnosová hodnota podílu 25% ve společnosti v návaznosti na znalecký posudek MBM-HOPET činila 2 901 000 Kč. Nákup podílu za tuto cenu při úvěru 2,5 milionu Kč je z hlediska cash-flow společnosti hraniční, z důvodu špatných peněžních toků a zhoršení kapitálové přiměřenosti. Bylo navíc prokázáno, že maximální výše úvěru poskytnutého bankou, na niž žalovaný „dosáhne“ je 2,5 milionů Kč. Na základě slovní ekvilibristiky odporující zjištěním ekonomické kondice žalovaného je v rámci posudku společnost MBM-HOPET s.r.o. tvrzeno, že likvidační hodnota společnosti, jedné čtvrtiny obchodního podílu činí 9 487 000 Kč. Přitom to by znamenalo zánik společnosti. Odvolatel navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit soudu prvního stupně.

8. K odvolání se vyjádřili žalobci (dne 4. 11. 2020) s tím, že žalovaná společnost zcela opomíjí nejen majetková práva a povinnosti vyplývající z vlastnictví obchodního podílu (vkladová povinnost, příplatková povinnost, povinnost odevzdat kmenový list, podíl na zisku a jiných vlastních zdrojích), ale i jiná práva a povinnosti z účasti na společnosti vyplývající - například zákaz konkurence, právo na informace. V řízení bylo dle žalobců prokázáno, že na nich nelze spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrvali, když jsou osobami, které se na jakékoli společnosti nikdy nezúčastnili, jsou zaměstnání mimo obor a mají vlastní práci. Poukázali i na to, že účelem ust. § 211 odst. 1 z.o.k. a potažmo předmětem tohoto řízení není stanovení hodnoty vypořádacího podílu, ale zrušení účasti na společnosti. Žalobci poukázali na to, že od smrti [jméno] [příjmení] v roce 2018 měla žalovaná společnost dostatek času na to, učinit příslušná preventivní ekonomická opatření tak, aby došlo ke zlepšení kapitálové přiměřenosti a cash-flow. Celou tuto dobu se pokoušeli o dohodu se žalovanou. Navrhli potvrzení rozsudku soudu prvního stupně.

9. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací, po provedeném jednání, dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

10. Podle odvolacího soudu soud prvního stupně provedl dokazování v potřebném rozsahu a z důkazů zjistil všechny relevantní skutečnosti a dospěl i k odpovídajícím skutkovým závěrům. Věc správně posoudil po stránce právní potud, že hodnotil, zda lze na dědicích předmětného podílu ve společnosti spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrvali. Nicméně, na věc dle odvolacího soudu (i dle všech účastníků) primárně dopadá speciální ust. § 211 z.o.k., nikoli obecné ust. § 205 z.o.k. S hodnocením věci soudem prvního stupně po stránce skutkové se odvolací soud tedy ztotožňuje, stránka právní je správná ohledně aplikace samotného kritéria - zda lze po nabyvateli podílu spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval, nicméně toto kritérium je nutné vyložit z hlediska ust. § 211 odst. 1 z.o.k. Odvolací soud tudíž precizoval a doplnil právní hodnocení věci.

11. Při jednání odvolacího soudu zástupce žalovaného poukázal na to, že nejde vybudovat solidaritu žalobců, resp. osob požadujících zrušení své účasti v s.r.o. na toliko solidaritě dědiců. Soud se podle jeho názoru nezabýval zásadní otázkou - hypotézou obsaženou v příslušném ustanovení § 211 z.o.k. a to, zda nelze na každém jednotlivém žalobci spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval. Tato hypotéza musí být předmětem dokazování, přičemž důkazní břemeno leží na žalobcích. Ti se omezili, resp. soud se omezil jen na stesky žalobců, že v té společnosti nechťejí být. Nepravda je také tvrzení o jejich povinnostech, když tito ze zákona, ani ze společenské smlouvy žádné povinnosti nemají. Nutná podmínka vyhovění žalobě tedy v daném případě nebyla prokázána. Je třeba lišit mezi tím, zda někdo nechce být společníkem a tedy tímto jeho subjektivním postojem a mezi objektivně prokázanou skutečností, že to po něm nelze požadovat. Toto měli tvrdit a prokazovat žalobci. Ohledně hodnoty podílu poukázal zástupce žalovaného na to, že soud prvního stupně si protiřečí, když zároveň uznává likvidační hodnotu a zároveň tzv. férovou

hodnotu, poukazuje na to, že férová hodnota je hodnota dohodnutá mezi obchodními partnery, což v daném případě v úvahu nepřichází.

12. Zástupkyně žalobců poukázala při jednání odvolacího soudu na to, že bylo plně prokázáno, že účast žalobců na společnosti není požadována ze strany společnosti či jejich dalších společníků. V případě dědiců podílu toliko držba takového podílu je v rozporu s dobrými mravy, protože předci, kteří vytvořili takový obchodní podíl ve společnosti, vložili do ní majetek a úsilí a poukazuje tedy na tento historický vznik podílu, kdy dědicové potud nemohli ovlivnit svoji účast na podílu, resp. jak se podílu dostali a že z toho vkladu předků by adekvátní hodnotu měli dědicové také získat. Jen takto je to v souladu s dobrými mravy. Poukázala na to, že § 211 z.o.k. je lex specialis k § 205 z.o.k. a v této souvislosti judikatura, především ohledně ekonomického dopadu k § 205 z.o.k. není přílehlavá pro situaci § 211 z.o.k. Poukazuje na to, že nikdo nemá povinnost ve společnosti setrvávat proti své vůli. Žalovaný nespороval, že by nebyla pravda to, co tvrdili ohledně svého postavení žalobci. Ohledně ekonomického dopadu, který je dle jejího názoru sekundární záležitostí, žalobci nabízeli žalovanému i možnost vypořádání jinak než v penězích a to částečně v naturáliích, např. pozemcích. Poukázala na to, že společnost i kdyby na vypořádání dala čtvrtinu svého majetku, pak se zbývajících třemi čtvrtinami může zcela běžně hospodařit a její činnost to nijak neovlivní. I společnost s 200 ha zemědělská může hospodařit, jsou to běžné případy.

13. Podle § 205 odst. 1 z.o.k., společník může navrhnout, aby soud zrušil jeho účast ve společnosti, nelze-li na něm spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval; to neplatí, jedná-li se o jediného společníka“. Podle § 211 odst. 1 a 2 z.o.k., dědic se může domáhat zrušení své účasti ve společnosti soudem, jestliže jsou dány důvody, pro které na něm nelze spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval; k právu uplatněnému po 3 měsících od právní moci usnesení soudu o dědictví se nepřihlíží. Dědic, který se domáhá zrušení své účasti ve společnosti soudem, se nesmí podílet na činnosti společnosti, ani když takovouto povinnost určuje společenská smlouva, ledaže se s ostatními společníky dohodne písemně jinak.“

14. Z výše uvedených ustanovení podrobených logickému, teleologickému i historickému výkladu (viz. § 116 odst. 2 ve spojení s § 148 odst. 1 obč.zák.) vyplývá, že ust. § 205 z.o.k. je obecným ustanovením dopadajícím na všechny situace, kdy se společník společnosti s ručením omezeným domnívá, že po něm nelze spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval., kromě situace, kdy je takovýmto společníkem dědic podílu a svůj návrh podal ve lhůtě 3 měsíců ode dne právní moci usnesení soudu o dědictví, přičemž na něm nelze spravedlivě požadovat setrvání ve společnosti. Jinak řečeno, návrh společníka - dědice podílu, podaný dle § 211 z.o.k. je návrhem speciálním ve vztahu k obecnému návrhu podávanému dle ust. § 205 z.o.k., stejně tak, jako samotné ust. § 211 z.o.k. je ustanovením speciálním k obecnému ustanovení § 205 z.o.k. Specialita je dána jednak osobou ze zákona oprávněnou (aktivně věcně legitimovanou) podat takovýto návrh, kdy musí jít sice o společníka společnosti s ručením omezeným (stejně je tomu i u návrhu dle § 205 z.o.k.), leč o společníka nabyvšího příslušný podíl v důsledku jeho zdědění po zemřelém společníkovi. Dále je specialita dána tím, že tento návrh musí být podán ve lhůtě 3 měsíců ode dne právní moci usnesení soudu o dědictví. Z hlediska podmínek zrušení účasti společníka soudem obsahují obě ustanovení sice stejnou formulaci základní podmínky - na společníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval, nicméně obsah této podmínky je různý, resp. není totožný. Tento obsah je dán u ust. § 211 z.o.k. speciální situací nabytí podílu děděním, tedy přechodem podílu bez prakticky bez možnosti vyjádření vůle nabyvatele (samozřejmě kromě odmítnutí dědictví). Z nabytí podílu v důsledku smrti původního společníka - zůstavitele, vyplývá speciální postavení společníka takto nabyvšího podíl (dále i jen, „dědice“). Dědic domáhající se zrušení své účasti ve společnosti podle § 211 odst. 1 z.o.k. se nesmí podle § 211 odst. 2 z.o.k. podílet na činnosti společnosti, ledaže se společníky dohodne jinak. Je tedy zřejmé, že zákon u společníka - dědice stanoví 3 měsíční lhůtu na to, aby takovýto společníků zvažil, zda je subjektivně schopen dostát všem povinnostem, ale též i uplatňovat všechna práva společníka. Pokud sezná, že nikoli, pak mu dává speciální možnost podat návrh na zrušení své účasti podle § 211 odst. 1 z.o.k. Z toho vyplývá,

že podmínku, že na společníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby setrval ve společnosti, je nutné vykládat v první řadě ve vztahu k tomuto společníkovi, k jeho subjektivnímu i objektivnímu stavu, situaci, v níž se nachází, ve vztahu k jeho schopnostem a možnostem. Tak je tomu i v daném případě. Žalobci se stali společníky tzv. zemědělské společnosti s ručením omezeným (společnosti zabývající se primárně zemědělskou výrobou), přičemž bylo v řízení prokázáno, že se zemědělstvím nemají buďto zcela nic společného či v rozhodné době neměli nic společného. Naopak bylo prokázáno, že pracují v jiných oborech. Byla tak prokázána jejich subjektivní, „nezpůsobilost“ dále býti společníky předmětné společnosti, již lze proto považovat i za objektivně zjištěnou.

15. Platí, že i jen z ust. § 212 odst. 1 o.z. vyplývá, že nelze dbát toliko zájmů společníků, leč též i společnosti, tedy že jejich vzájemná práva a povinnosti je třeba, a to i v situaci ust. § 211 z.o.k. posuzovat ve vzájemných souvislostech, komplexně. I pro tato práva a povinnosti totiž platí princip proporcionality, což znamená ve vztahu ke společnosti, že by zrušením účasti společníka - dědice v ní nemělo dojít k zásadnímu zhoršení ekonomické situace společnosti, jež je nicméně v případě zrušení účasti společníka dle § 211 z.o.k. nahlížet z hlediska výše uvedeného účelu tohoto ustanovení - dát dědici podílů časový prostor ke zvážení dalšího trvání jeho účasti na společnosti a potažmo tak dát tento prostor též i společnosti o podíl, na níž jde, k jednání s tímto společníkem o budoucnosti jeho účasti. Lze souhlasit se žalobci v tom, že výše jejich podílu není pro společnost v případě nutnosti vyplatit jim vypořádací podíl likvidační, když vždy půjde jen o kompenzaci 25% z celku. Nepřípadný je prakticky výlučný důraz žalované na cash-flow, když nelze přeci tvrdit, že společnost mající nulové cash-flow, leč stamilionový majetek resp. vlastní jmění v nemovitých věcech není schopná vyplatit vypořádací podíl. Navíc není přeci ani vyloučeno, aby zbývající společníci dokapitalizovali společnost tím, že postupem podle § 213 a násl. z.o.k. odkoupí podíl žalobců, pročež společnost ve výsledku nedojde k žádné majetkové úhoně resp. nenastane u ní žádný odliv majetku, jmění resp. peněz. Není ani vyloučeno, aby zbývající společníci poskytli zálohy na budoucí koupi uvolněného podílu, pročež by nebylo nutné ani bankovní či jiné úvěrové financování vypořádacího podílu. Ohledně jeho výše se odvolací soud ztotožňuje se soudem prvního stupně v tom, že ten se snažil na základě různých znaleckých ohodnocení příslušného podílu dojít k průniku těchto výsledků a k objektivizované hodnotě podílu. Lze konstatovat, že lpění na dostatku cash-flow není důvodné, když nelze vyloučit, jak ostatně i nabízel žalobci, vypořádání i naturální - v pozemcích či jiných nemovitostech. Nicméně, pro toto řízení není výše případného vypořádacího podílu určující, leč je jen jedním z kritérií posouzení možného odpadu, „odchodu“ žalobců coby společníků z předmětné společnosti. Odvolací soud tedy uzavírá, že shodně se soudem prvního stupně seznal naplnění zákonné premisy, že na žalobcích nelze spravedlivě požadovat, aby v předmětné společnosti setrvali, a to s přihlédnutím ke všem okolnostem dané věci, tedy k míře jejich práv a povinností ve vztahu ke společnosti (např. zákaz konkurence), míře jejich subjektivního postavení, i s přihlédnutím k případným odpadům zániku jejich účasti na žalovanou společnost.

16. Ze všech výše uvedených důvodů odvolací soud podle § 219 o. s. ř. rozsudek soudu prvního stupně potvrdil jako správný, když nákladový výrok vycházející z úspěchu věci v řízení před soudem prvního stupně byl v souladu se zákonem.

17. Ohledně náhrady účelně vynaložených nákladů odvolacího řízení, v souladu se zásadou úspěchu ve věci (§ 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 o. s. ř.) platí, že jejich náhrada náleží úspěšnému žalobci. Žalovaný je tudíž povinen nahradit náklady odvolacího řízení žalobci. Ty sestávají z odměny advokáta za 2 úkony právní služby v celkové výši 9 480 Kč (vyjádření k odvolání a účast na jednání odvolacího soudu dne 20. října 2021, přičemž za jeden úkon právní služby dle § 7 bod 5. ve spojení s § 8 odst. 1 vyhl.č. 177/1996 Sb. /dále jen, „vyhláška“ / náleží odměna 4 740 Kč) a náhrady hotových výdajů ve výši 600 Kč (přičemž náhrada hotových výdajů činí za jeden úkon právní služby dle ust. § 13 odst. 3 vyhlášky 300 Kč). Přičíst je třeba ještě náhradu cestovného ve výši 1 297,10 Kč (220 km, spotřeba 5,5 l/100km, cena nafty 27,20 Kč/litr, opotřebení vozidla 4,40 Kč/km), náhradu za promeškaný čas ve výši 600 (6x 100 Kč dle § 14

vyhlášky, tj. za 3 hodiny cesty) a náhradu za daň z přidané hodnoty 21% ve výši 2 515,19 Kč (§ 137 odst. 3 o. s. ř.), celkem se jedná o částku ve výši 14 492,29 Kč, jež je žalovaný povinen zaplatit k rukám advokáta coby zástupce žalobce (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné podat dovolání, za podmínek ust. § 237 o. s. ř., do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně.

Praha 21. října 2021

JUDr. Josef Holejšovský Ph.D.
předseda senátu